

4.1 Deelgebied 1; Espelo, Dijkermaten en Dijkerhoek

4.1.1 Analyse

Het deelgebied rond Espelo, Dijkermaten en Dijkerhoek is een relatief laag liggend, vlak gebied. In het gebied komt veel kwel voor en de natte ondergrond wordt zichtbaar in sloten en watergangen. Het gebied is belangrijk als bovenstrooms gebied van de beken van Salland. Er ligt een groot grondwaterbeschermingsgebied en er vindt grondwaterwinning plaats, wat eisen stelt aan het grondgebruik. Het beeld van het gebied wordt bepaald door de Soestwetering en de robuuste begeleidende beplanting die voortkomt uit de Ruilverkaveling Markelo-Holten. Tussen de beplantingstroken liggen tussenruimten met rationele landbouwkavels, overwegend in gebruik als grasland. De natuurwaarden zijn beperkt.

Naast het jonge ontginningslandschap langs de Soestwetering is voor dit gebied ook kenmerkend dat er een grillig patroon van hogere delen is waarop al vroeg bewoning is ontstaan. Hier is kampenlandschap aanwezig, wat sterker is verdicht dan het gebied langs de Soestwetering. Langs een onregelmatig raster van wegen ligt verspreide agrarische bebouwing met groene erven; soms van historisch karakter, soms moderne bedrijven. In het gebied ligt de kleine kern Dijkerhoek. Dijkerhoek heeft 'historische' randen die geleidelijk overgaan in het omringende kampenlandschap. Meer recente randen zijn vrij hard en 'onaf'. In de directe omgeving van Dijkerhoek en ook Espelo is de mate van verdichting groter dan in het tussengebied langs de Soestwetering.

4.1.2 Ontwikkelingen

Het deelgebied Espelo, Dijkermaten en Dijkerhoek is op dit moment een zeer stabiel deelgebied. Er lopen op dit moment geen aanvragen voor nieuwe initiatieven. Dijkerhoek zal zich wel, hoewel op beperkte schaal, blijven ontwikkelen. De landbouwfunctie is sterk en beeldbepalend en hoewel het deelgebied grotendeels is aangewezen als verwevingsgebied (ook kleine stukjes landbouwontwikkelingsgebied) zal de nadruk hier zeer waarschijnlijk blijven liggen op het verbeteren van de agrarische bedrijfsvoering. Natuurlijk wel met in achtname van de randvoorwaarden van het grondwaterbeschermingsgebied. De recreatieve betekenis van dit deelgebied is beperkt, maar de kans lijkt groot dat ook in dit deelgebied gezocht zal worden naar mogelijkheden voor stimulerende recreatieve projecten.

De Soestwetering is aangewezen als een waterlichaam van het type "sterk veranderende wateren" in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water. Het oppervlaktewater moet daarom in 2015 voldoen aan de normen voor een "goed ecologisch potentieel". Voor de overige delen van de Soestwetering zal op de lange termijn invulling worden gegeven aan de toekomstige duurzame inrichting volgens de methodieken van Waternood (= watersysteemgericht normeren, ontwerpen en dimensioneren).

4.1.3 Opgaven voor het landschap

In dit deelgebied staat optimalisering van de agrarische bedrijfsvoering centraal, rekening houdend met de aanwezige grondwaterwinning en de beplantingsstructuur van de ruilverkaveling.

Opgaven voor deelgebied Espelo, Dijkermaten en Dijkerhoek zijn:

- behoud en versterking van het landschapsbeeld aangelegd tijdens de ruilverkaveling Markelo-Holten (jaren 70-80);
- vergroting van de openheid in het stroomgebied van de Soestwetering is wenselijk, ter bevordering van de herkenbaarheid en het contrast met de omgeving;
- de Soestwetering moet beter herkenbaar worden als blauwe drager van dit deelgebied (conform Waterlood);
- optimaliseren van de grondgebonden landbouw in het hele gebied mogelijk maken;
- mogelijke inplaatsing van intensieve veehouderijbedrijven in het landbouwontwikkelingsgebied;
- Dijkerhoek kan beperkt groeien, met aandacht voor het verzachten van de overgang tussen dorp en buitengebied;
- vergroten van de herkenbaarheid van het grondwaterbeschermingsgebied en het waterwingebied.

4.1.4 Visie

We kiezen voor grondgebonden landbouw als hoofdgebruiksvorm en willen daar zo weinig mogelijk beperkingen aan opleggen. De verwevingsdoelstelling van de reconstructie willen we realiseren door een landschapscasco uit te bouwen.

Bepalend voor het deelgebied Espelo, Dijkermaten en Dijkerhoek is het feit dat het gebied een sterk agrarisch karakter heeft. Deze functie wordt bevestigd, doordat ook het landschapsbeeld bepaald is vanuit de agrarische

functie en het daaruit voortvloeiende ruilverkavelingsplan Holten-Markelo. Tijdens de ruilverkaveling in de 80-er jaren van de vorige eeuw is het gebied flink op de schop gegaan en is een tamelijk rationeel landschap ontstaan met robuuste beplantingen. Deze beplantingen zijn als het ware zigzaggend langs de watergangen geplaatst. Ze begeleiden voornamelijk De Soestwetering, de hoofdwatergang in het gebied. Deze beplantingsstructuur is dermate krachtig dat voor dit gebied wordt gekozen om deze structuur te behouden en zo mogelijk nog verder te versterken door de zigzaggende beplanting uit te breiden. Het versterken van de beplantingsstructuur in het gebied mag echter niet ten koste gaan van produktieomstandigheden van individuele agrariërs.

Tegelijkertijd wordt de kans aangegrepen om indien gewenst de agrarische sector in dit gebied ruimte te geven voor groei en schaalvergroting. Overigens voor zover dat samen gaat met de eisen die worden gesteld vanuit water en het grondwaterbeschermingsgebied in het bijzonder. Neveneffect van schaalvergroting kan het verwijderen van landschapselementen zijn, waardoor een meer open landschap zal ontstaan. Dit laatste is interessant in het stroomgebied van de Soestwetering, om zo contrasten met de omgeving te vergroten en het stroomgebied zelf, als onderdeel van de ontginningsvlakten, beter herkenbaar te maken. De beplantingsstructuur draagt bij aan het begrenzen van het open stroomgebied van de Soestwetering enerzijds en die van de hogere, meer besloten delen anderzijds. Op de hogere delen ondersteunen we daarom ook initiatieven die bijdragen aan het behoud van historische boerderijen en erven en verdere 'vergroening'.

De Soestwetering wordt als belangrijke hoofdstructuur gezien. We willen graag benadrukken dat het gebied de bovenloop vormt voor Sallandse

Behoud en versterking van de beplantingsstructuur aangelegd tijdens de ruilverkaveling Markelo-Holten (jaren 70-80)

Vergroting van de openheid in het tussenliggende gebied

Soestwetering krijgt meer natuurlijke oevers conform model "waterlood"

Landbouwwontwikkelingsgebied: mogelijke inplaatsing van agrarische bedrijven

Dijkerhoek kan beperkt groeien, met aandacht voor het verzachten van de overgang tussen dorp en buitengebied

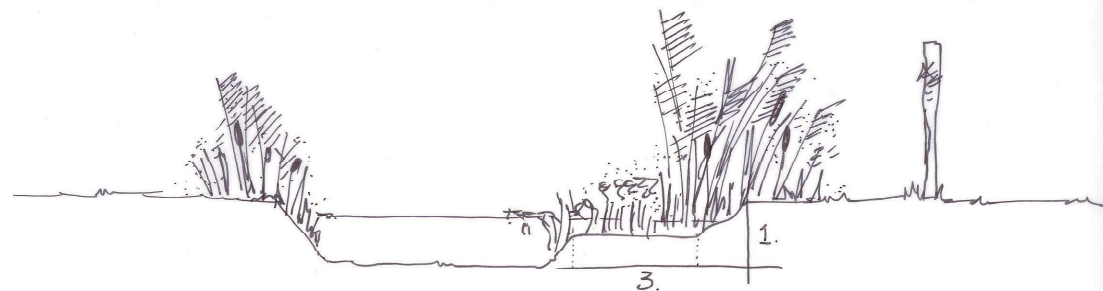
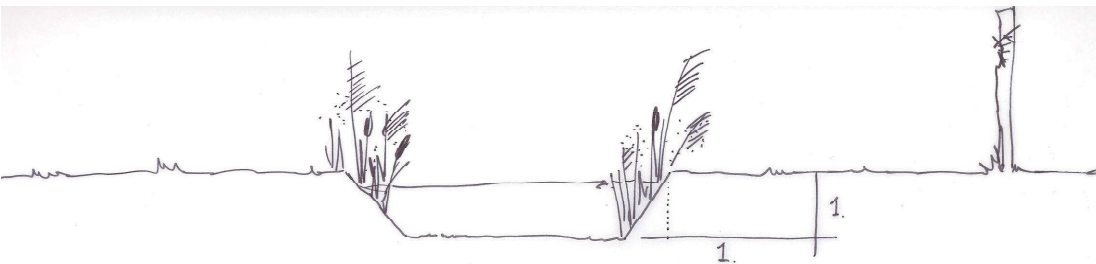

Vergroten van de herkenbaarheid van het grondwaterbeschermingsgebied en het waterwingebied

beken en dat water (ook waterwinning) een belangrijk thema is in dit gebied. Daarom willen we de Soestwetering beter zichtbaar maken en benadrukken als blauwe drager. We stellen een herinrichting van het profiel voor, volgens de door het waterschap gewenste profiel 'Waterlood'. Dit betekent het minder diep maken en verbreden van de watergang in combinatie met natuurvriendelijke oevers en het verbeteren van de waterkwaliteit. Voor het gedeelte van de Soestwetering dat is aangewezen als Waterlichaam in het kader van de Europese Kaderrichtlijn wordt de uitwerking en uitvoering van plannen op middellange termijn verwacht (voor 2015). Voor het overige stroomgebied wordt de uitwerking en uitvoering op lange termijn voorzien (na 2015).

Groei van agrarische bedrijven betekent ook mogelijkheid tot groei van de bouwblokken, maar nieuwe bouwblokken zijn niet gewenst. Alleen in de stukken die zijn aangewezen als LOG kunnen nieuwe intensieve veehouderijen worden ingeplaatst, hoewel het onze voorkeur heeft dat deze zich concentreren in het Holterbroek/Lokerbroek. Beperkte groei van de kleine kern Dijkerhoek wordt aangegrepen om het dorp beter landschappelijk in te passen en de overgangen tussen dorp en land te verzachten. Nieuwe woningen en veel nieuw groen moeten een meer geleidelijke overgang naar het omringende kampenlandschap gaan vormen. Het onderliggende landschap geeft daarvoor genoeg aanleidingen.

Soestwetering

natte natuur

beek door akker